

Stöd till minskad mjölkproduktion

- Effekterna av EU:s stöd till reducerad mjölkproduktion kan bli mindre än vad ansökningarna indikerar eftersom priset på mjölk gått upp kraftigt den senaste tiden.
- EU-länder som haft stora prisfall på mjölk och stora produktionsökningar har varit mest intresserade av att ta del av stödet.
- I Sverige har stödet främst utnyttjats av små företag som dragit ner eller som helt har slutat med mjölkproduktion.

EU:s stöd för minskad mjölkproduktion

I syfte att mildra effekterna av mjölkkrisen har EU infört ett stöd till minskad mjölkproduktion. Priserna för mejeriprodukter har under de senaste åren legat på historiskt sett mycket låga nivåer både globalt och inom EU. Det har medfört att mjölkproducenterna fått sänkta priser för mjölkråvaran och många har därför hamnat i ekonomiska svårigheter. Det är många samverkande orsaker till att priserna på mejeriprodukter fallit kraftigt de senaste åren:

- Svag efterfrågan i Asien
- Rysslands importstopp för bland annat mejeriprodukter från stora delar av Västvärlden
- Slopade produktionskvoter i EU
- Ökad mjölkproduktion i flera viktiga exportländer

Svag lönsamhet för mjölkproducenterna i EU har medfört att Kommissionen vid flera tillfällen satt in åtgärder för att mildra effekterna. Kommissionen har medgivit generösare regler för inköp till intervention och privat lagring samt direkta inkomststöd till mjölkproducenterna. Hösten 2016 beslutade Kommissionen att införa ett helt nytt stöd som innebär att 150 miljoner euro används för att stödja de mjölkproducenter som temporärt reducerar mjölkproduktionen. Stödet omfattar en mjölmängd på 1,07 miljoner ton för hela EU. Mjölkproducenterna får 1,30 kr/kg för att reducera produktionen under en tremånaders period. Stöd kan maximalt ges för en minskning på 50 procent jämfört med produktionen samma period förra året (referenskvantiteten). Producenter som helt upphör med produktionen får stöd, men bara för 50 procent av referenskvantiteten. Produktionsminskningen måste dessutom uppgå till minst 1500 kg för att stöd ska medges.

När perioden för produktionsminskningen är slut anmäler producenterna den faktiska produktionsminskningen och får stöd för maximalt ansökt kvantitet. Om producenten inte har dragit ner produktionen lika mycket som enligt ansökan reduceras stödet, det sker däremot inte någon bestraffning.

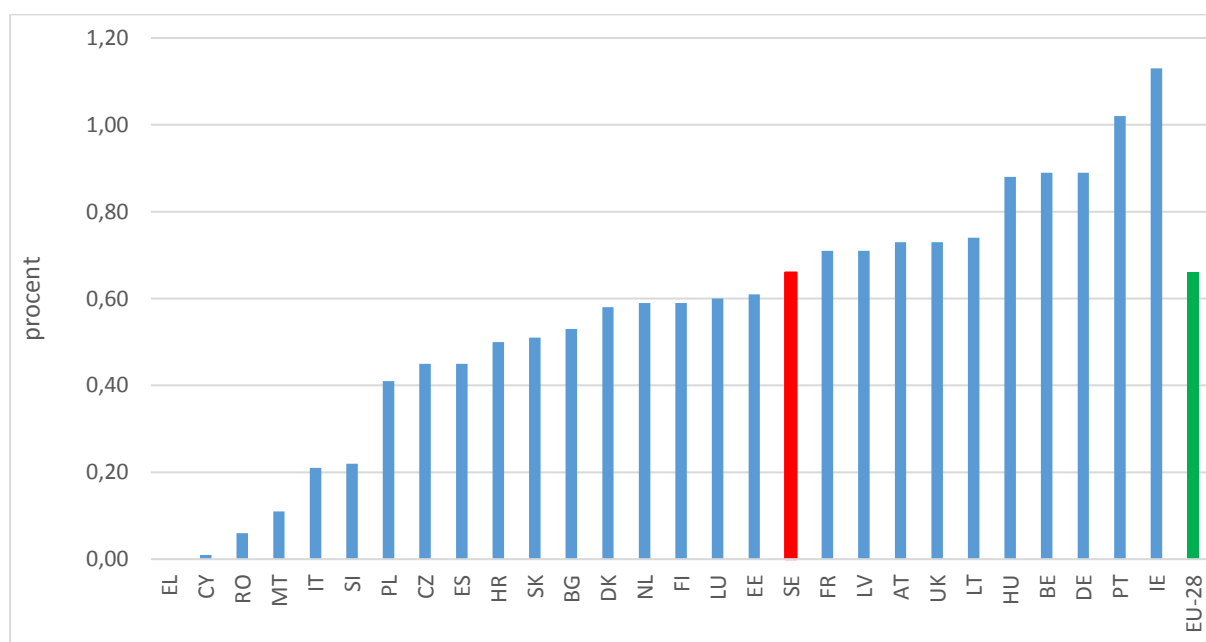
Anslutning till stödet totalt inom EU

För den första perioden, oktober – december 2016, ansökte totalt drygt 50 000 mjölkproducenter i EU om stöd för reducerad mjölkproduktion. Den totala kvantiteten

uppgick till nästan 1,06 miljoner ton. Det innebär att tillgänglig kvantitet utnyttjades till cirka 99 procent. I den andra ansökningsomgången, för perioden oktober 2016-januari 2017, söktes stöd för en betydligt större kvantitet än vad det fanns utrymme för. De sökande kommer därför att få stöd enbart för 12 procent av sökt kvantitet. I den andra omgången ansökte 6 000 mjölkproducenter om stöd.

Bland enskilda medlemsländer var det producenterna i Tyskland, Frankrike och Storbritannien som ansökte om störst kvantitet. Satt i relation till den totala mjölkproduktionen utgjorde ansökt kvantitet störst andel i Irland, Portugal och Tyskland. I Grekland förekom det inte några ansökningar, flest antal producenter sökte stöd i Frankrike och Tyskland.

Figur 1. Accepterad kvantitet för reduceringsstöd i förhållande till årsproduktionen av mjölk i resp. medlemsland, procent

Intresset bland svenska mjölkproducenter

I Sverige har 571 mjölkproducenter fått sin ansökningar om reduceringsstöd godkända, fördelade på 485 stycken i första omgången och 86 i den andra omgången. Det motsvarar ca 14 procent av totalt antal mjölkproducenter.

I den första ansökningsomgången uppgick ansökningarna från de svenska producenterna till 18 700 ton och i den andra omgången uppgick den kvantitet som accepterades till 342 ton (efter neddragning till 12 procent av ansökt kvantitet). Totalt uppgår accepterad kvantitet för vilka de svenska mjölkproducenterna kan få reduceringsstöd till cirka 19 000 ton, det motsvarar knappt 0,7 procent av årsproduktionen i Sverige.

Drygt 50 procent av företagen som lämnat in ansökan har en årsproduktion av mjölk som understiger 500 ton (det motsvarar ca 50 mjölkkor).

Tabell 1 Storleksfördelning på de företag som ansökt om reduceringsstöd, procent

ÅRSPRODUKTION, TON	ANDEL AV FÖRETAGEN SOM ANSÖKT OM STÖD, PROCENT
0-250	23
250-500	29
500-750	17
750-1 000	9
1 000-2 000	14
2 000-3 000	4
3 000-	3

Av de företag som lämnat in ansökan har 46 stycken deklarerat att de inte kommer att ha någon mjölkproduktion alls under referensperioden. I praktiken innebär det att produktionen redan har upphört. De företag som upphört är små, fler än hälften har färre än 30 mjölkkor. Bara ett fåtal företag av de som upphört har fler än 100 mjölkkor.

Drygt en fjärdedel av företagen, 153 stycken, har ansökt om maximalt reduceringsstöd, det vill säga 50 procent av referenskvantiteten. I genomsnitt har företagen i denna grupp drygt 40 kor vilket är ungefär hälften jämfört med Sveriges genomsnittliga koantal per besättning.

Tabell 2. Andel av produktionen som stödansökan avser, procent

NEDDRAGNING AV MJÖLKPRODUKTIONEN, PROCENT	ANDEL AV ANTAL FÖRETAG SOM ANSÖKT OM STÖD, PROCENT
2-5	6
5-10	18
10-20	25
20-30	11
30-40	6
40-50	7
50	27

I genomsnitt har företagen sökt stöd för att minska produktionen med 37 ton. Efter att reduktion gjorts i den andra sökomgången uppgår den accepterade kvantiteten till 33 ton i genomsnitt. Det är bara fyra procent av företagen som har fått accepterat en produktionsminskning som är större än 100 ton. Drygt en fjärdedel av företagen ska minska produktionen med mindre än 10 ton.

Av de som ansökt om stöd är 14 procent födda 1951 eller tidigare vilket betyder att de har uppnått pensionsålder.

Tabell 3. Storlek på ansökt produktionsminskning, procent

PRODUKTIONSMINSKNING, TON	ANDEL AV FÖRETAGEN SOM ANSÖKT OM STÖD, PROCENT
0-10	26
10-25	31
25-50	23
50-100	16
100-200	2
200-	2

Slutsatser

De länder i EU där priset minskat allra mest under det senaste året återfinns bland de länder som har haft störst anslutning till reduceringsstödet. Storbritannien och Tyskland är exempel på sådana länder. Irland är det land där störst mängd mjölk omfattas av reduceringsstödet i förhållande till produktionen. Irland har samtidigt varit det land där produktionsökningen gått snabbast under det senaste året.

I Sverige har mjölkproduktionen minskat sedan mer än ett år tillbaka, under andra halvan av 2016 har produktionsminskningen tilltagit. Produktionsminskningen beror till största delen på ansträngd lönsamhet men under de senaste månaderna har torka i delar av landet ökat minskningstakten. Under första halvan av 2016 låg minskningen på cirka två procent per år jämfört med fjolåret för att under de senaste månaderna öka till drygt fyra procent per år. Effekterna av reduceringsstödet kan på årsbasis beräknas till cirka 0,7 procent, det är en relativt liten påverkan jämfört med det som redan inträffat. Under de senaste månaderna har producentpriset för mjölk höjts i flera omgångar, det kan leda till att effekterna av reduceringsstödet tas ut av att andra producenter ökar produktionen men kanske också till att alla som ansökt inte utnyttjar stödet, helt eller delvis.

De producenter som valt att delta i stödet har mindre produktion än genomsnittet. Det är de små producenterna som väljer att helt upphöra med produktionen och/eller söka för maximal

andel. 50 procent av företagen som ansökt om reduceringsstöd har färre än 50 kor. Av totalt antal mjölkföretag i Sverige återfinns 40 procent av företagen i denna storleksgrupp. De större producenterna som väljer att delta söker stöd för en betydligt mindre andel av referenskvantiteten. En hel del av de som söker stöd har uppnått pensionsålder.

Hur det verkliga utfallet kommer bli blir känt först efter referensperiodens slut. Det finns inga sanktioner kopplade till att inte dra ner på produktionen lika mycket som företaget åtagit sig i sin anmälan, förutom uteblivet stöd. Snabbt stigande mjölkpriser skulle kunna leda till att en del mjölkproducenter väljer att inte fullfölja den produktionsminskning som de anmält.

Kontaktperson

Bengt Johnsson, 036-15 61 93
